

УДК 799.11:639.21

**Канюк А.В.**

Керівник **Гейко Л.М.**

Білоцерківський національний аграрний університет

## **ОРГАНІЗАЦІЯ РЕКРЕАЦІЙНОГО РИБАЛЬСТВА НА ЗАКРИТИХ ВОДОЙМАХ ФЕРМЕРСЬКИХ ГОСПОДАРСТВ**

Серед водойм водного фонду України значну зацікавленість у підприємців викликають малі за площею водойми. Це обумовлено, насамперед, можливістю в короткі терміни організувати або товарне розведення риби, або зайнятися устроєм риболовно-туристичної ферми, чи бази відпочинку тощо. Найбільший рекреаційний прес відчують акваторії водойм, що розташовані в межах великих населених пунктів. У зв'язку зі зростаючою популярністю любительського рибальства і риболовецького туризму вкладення матеріальних коштів у закріплення водойм, облаштування туристично-рибальських кемпінгів, організацію комерційного рибальства є вигідним.

**Ключові слова:** рекреаційне рибальство, організація комерційного рибальства, площа водойми, іхтіофауна, режим водойми, зариблення, охорона, рентабельність

На сучасному етапі розвитку галузі рибного господарства в нашій державі організація комерційного любительського вилову риби на внутрішніх водоймах займає не останнє місце. Враховуючи, що для економічно обґрунтованого ведення господарської діяльності по вирощуванню рибопосадкового матеріалу або товарної риби, необхідні значні капітальні вкладення, то використання малих за акваторією водойм для платного лову різних видів риб може стати перспективним видом додаткової діяльності на фермерських господарствах. Рекреаційне рибальство в Україні є переважно стихійним і слабо керованим різновидом природокористування, яке конкурує з традиційним промислом і може стати важливим соціально-економічним чинником зростання економіки регіонів і держави у цілому [1,2].

Серед водойм водного фонду України значну зацікавленість у підприємців викликають малі за площею водойми. Це обумовлено, насамперед, можливістю в короткі терміни організувати або товарне розведення риби, або зайнятися устроєм риболовно-туристичної ферми, чи бази відпочинку тощо. Зараз штучні водойми, які раніше знаходились в землекористуванні колгоспів, все активніше передаються юридичним і фізичним особам в оренду. Майже 90 % ставкового фонду, що знаходиться в коротко-, або довгостроковій оренді, використовується приватними підприємцями, фермерами в рибогосподарських цілях. Більшість договорів, що укладаються між "приватниками" і місцевими органами влади про використання ставкового фонду, короткострокові - не більше ніж на 1-3 роки.

Дуже часто підприємцю пропонуються «неідеальні» в гідрологічному, гідрохімічному і гідротехнічному відношенні стави. Значний шар мулу, відсутність водоспусків, висока або низька мінералізація, важкодоступність ставка - все це далеко не повний перелік складнощів, які чекають майбутнього фермера на ниві рибництва [3,4].

У науковій літературі зазначено, що найбільший рекреаційний прес відчують акваторії водойм, що розташовані в межах великих населених пунктів. В різних областях України з розвиненою мережею автомобільних та залізничних шляхів сполучення для рибалки-любителя може бути забезпечений доступ до практично будь-якої водойми. Чим цікава організація любительського рибальства на платній основі на орендованій водоймі? Рибна ловля може бути цілорічною. Зимова аматорська ловля риби допоможе уникнути можливих заморів, а вилов активних у цей час таких видів риб, як окунь, плітка, щуки, та іноді карася і червонопірки, - сприятиме успішній зимівлі зарибку цінних видів риб. Залежно від складу іхтіофауни ставка можна встановлювати різні розцінки за годину, день, добу рибної ловлі. Власник водойми може сам регулювати пропускну здатність тієї чи іншої ділянки водойми, дозволяти використання тих чи інших знарядь і способів лову. Окрім того, на ставках режим рибальства встановлює сам підприємець, для них не існує обов'язкового періоду весняної заборони на лов риби, який встановлюється на природних водоймах [5,6].

Для того, щоб на водоймі організувати комерційне рибальство, необхідно:

1. Наявність різноманітної іхтіофауни та сприятливих умов її існування.
2. Незначна віддаленість ставка від населеного пункту, автотраси або залізниці, вільний доступ до берегів водойми тощо.
3. Електрифікація місця відпочинку, наявність будиночків або укриттів від негоди, стоянки для автотранспорту, прокат плавзасобів тощо.
4. Дієва охорона та регулярне зариблення ставка.
5. Реклама місця відпочинку і туризму.
6. Постійний контроль відвідуваності ставка і риболовної навантаження на акваторію.

У зв'язку зі зростаючою популярністю любительського рибальства і риболовецького туризму вкладення матеріальних коштів у закріплення водойм, облаштування туристично-рибальських кемпінгів, організацію комерційного рибальства є вигідним.

#### Література

1. Мухін В.М. Обґрунтування необхідності ефективного державного регулювання любительського рибальства в Україні // Державне управління: удосконалення та розвиток. 2019. № 3. URL: <http://www.dy.nauka.com.ua>. DOI: 10.32702/2307-2156- 2019.3.101
2. Новіцький Р.О. Рекреаційне рибальство в Україні: масштаби, обсяги, розвиток // Екологія та природокористування: збірник наукових праць. 2015. Т. 19. С. 148–156. Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecolpr\\_2015\\_19\\_19](http://nbuv.gov.ua/UJRN/ecolpr_2015_19_19).
3. Новицкий Р. Рыборазведение и коммерческое рыболовство на прудах: что сегодня выгоднее? // НП журнал «Рыбник» - №2(5)– К. – 2011. – С.9-11.
4. Грициняк І.І. Природно-економічні умови розвитку рибного господарства // Рибне господарство. – К., 2001. – Вип. 59-60. – С.6-11.

5. Третьяк О.М., Грициняк І.І., Бех В.В., Бузевич І.Ю. Програмні завдання розвитку рибного господарства на внутрішніх водоймах України // Рибне господарство. – К.: Аграрна наука, 1999. – Вип.51. – С.3-27.

6. Третьяк О.М. Сучасний стан та шляхи підвищення ефективності рибогосподарської діяльності на внутрішніх водоймах України // Матеріали Міжнар. наук.-практичн. конф. «Актуальні проблеми аквакультури та раціональне використання водних біоресурсів». – К., 2005. – С.3-11.